

Siemenkuulumisia!

Tervehdys teille maataiskasvien ystävät! Takana on ihana lämpöinen kesä. Aurinkoa ja lämpöä oli tarjolla niin runsain mitoin, että pidemmänkin kasvukauden vaativat kasvit ehtinevät tänä vuonna kypsytää siemenensä. Toisaalta helle vauhditti monen lajin siementen kypsymistä niin, että sai olla tarkkana, jos halusi pysyä vauhdissa mukana.

Itse ihmettelin viime talvena luetteloa kootessani, miksei yleisestä ja kauniskukkaisesta metsäkurjenpolvesta ollut tullut yhtään siemeniä. Päätin kerätä siemeniä itse. Niinpä aloin tarkkailla lähellä kukkivia metsäkurjenpolvia. Kukinnan vielä jatkuessa alkoi vihreitä raakoja siemeniä ilmestyä, kuivuneen keskellä sojottavan emin tyvelle. Vielä muutama päivä odotusta – eihän raakoja siemeniä voi kerätä. Seuraavalla kerralla paikalle tullessasi huomasi, että siemenet olivat jo sinkoutuneet lähimaastoon – pienestäkin kosketuksesta rullalle kuivunut emi sinkautti kuin vieteri valmiit siemenet eteenpäin. No varjoisemmasta paikasta löytyi vielä paikallaan olevia siemeniä, joita sitten varovasti keräsin leikkaamalla koko latvuksen paperipussiin kuivumaan. Aika pieneksi se siemensato silti jäi. Ensi vuonna täytynee seurata siementen kypsymistä vielä tarkemmin.

Entäpä sitten köynnösainaatti, joka tänä kesänä oli ensimmäistä kertaa niin suuri, että siitä oli lupa odottaa siemensatoa. Valtava määrä vihreitä, roikkuvia röyhykukintoja, vaan siemeniä ei näkynyt missään. Joku arveli että kasvi ei yksinään tee siemeniä vaan tarvitaan toinen kasvi kaveriksi. No elokuun alussa onneksi tutkin asiaa tarkemmin. Jostain sieltä vihreiden röyhyjen seasta tipahti muutama pieni mustankiiltävä siemen käteeni – voi mikä iloinen yllätys! Ei muuta kuin keräämään röyhyjä paperipussiin ennakoin siemenet varisevat maahan.

Sinnikkään tarkkailun seurauksena jokaisesta kehittyi oman puutarhansa siemenspecialisti!

Ei todellakaan pidä pitää itsestänselvyytenä sitä valtavaa työtä, jonka seurauksena Maataisen siemenvälitys pystyy tarjoamaan jäsenilleen ja muille kiinnostuneille kotimaisia siemeniä vieläpä maataiskannoista. Jäämme odottamaan kiitollisena ja mielenkiinnolla hellekesän siemensatoa!

Siemenvälitykseen siemeniä

Siementen keruuohjeet löytyvät kokonaisuudessaan edellisestä lehdestä (ss. 40-43). Siemenet pyydetään lähettämään **lokakuun loppuun mennessä** osoitteeseen **Pirkko Kukkola, Turuntie 500, 31500 Koski TI**. Siemeniä voi tuoda myös Maataisen toimistolle Helsinkiin.

Tärkeää on edelleenkin laittaa mukaan riittävät tiedot kasveista: nimi sekä alkuperätiedot eli kasvukannan ikä tai arvio siitä sekä keruupaikka. Kasvikuvaukset ja tarinat erityisesti maataiskantojen alkuperästä ovat edelleen tervetulleita. Tässä vielä määritelmämme **maataiskasville**: Yli 50 vuotta täällä kasvanut ja tänne sopeutunut laji – eli ennen 1960-lukua pihoihin istutetut kasvukannat ovat ns. maataisia, jotka ovat ehtineet sopeutua oloihimme.

Luonnonkanta (lk) puolestaan tarkoittaa jalostamatonta luonnonvaraista lajia. Esimerkiksi neilikoista ja kaunokeista löytyy runsaasti jalostettuja puutarhalajikkeita, jotka eivät siis ole luonnonkantaa. Luonnonkantojen sekä puutarhalajikkeiden merkitseminen on tärkeää, että voimme pitää ne erillään. Puutarhaliikkeistä ostetut taimet ovat pääsääntöisesti jalostettuja puutarhalajikkeita esim. ketoneilikka.

Luonnonkasviseokset ovat olleet suosittuja ja ne loppuivat tänä vuonnakin kesken. Pyydämmekin teitä edelleen lähettämään välitykseen luonnonkasvien siemeniä. Pienetkin erät ovat tervetulleita. Myös köynnösainaattia ja katsuraa kaivataan.

Siemeniä syyskylvöihin

Nyt on oikea aika tehdä syyskylvöjä. Kylmäksitely tapahtuu helpoimmin kun kylvää siemenet jo syksyllä sopivaan paikkaan tai kylvölaatikkoon. Sementilauksia voi tehdä edelleen viimeisen luette-
lon mukaan. Lisäksi olemme saaneet muutamia eriä

tuoreita itusilmuja ja siemeniä syyskylvöjä varten, joiden tiedot löytyvät tästä.

Hyvää syksyä kaikille!

Siemenryhmän puolesta
Anna Lassila

Tilaus nro	NIMI - Nimi	Ikä	Kuvaus
25-3-13	VALKOVUOKKO Vitsippa / <i>Anemone nemorosa</i>	lk	Tuttu valkokukkainen lehtokasvi. Siemenet itävät parhaiten kun kylvät ne syksyllä. Pvar. †
86-4-2	RUSKOLILJA Brandlilja / <i>Lilium buliferum</i>	****	Perinteinen oranssi- ja pystykukkainen lilja ”keisarinkruunu”. Itusilmuja maatiaiskannoista. Itusilmut kylvetään maahan syksyllä.
86-4-12	TIIKERILILJA Tigerlilja / <i>Lilium lancifolium</i>	****	Perinteinen roikkuvakukkainen , oranssi lilja. Itusilmuja maatiaiskannoista. Itusilmut kylvetään maahan syksyllä.
72-15	KÖYNNÖSPINAATTI Rankspenat / <i>Hablitzia tamnoides</i>	****	Vanha ravinto- ja köynnöskasvi. Reheväkasvuisen, vihreä lehdistö käy pinaatin tapaan syötäväksi. Kylvä syksyllä. Pieni erä maatiaiskantaa.

Pellavavaatteet (Vestis linea)

Pellavavaatteet sopivat hyvin kesällä pidettäväksi, ne ovat kevyitä, *splendida et pulcra*, kiiltäviä ja kauniita. Naiset huolehtivat niiden valmistamisesta käyttäen ripeästi ja taitavasti saksia ja neulaa. Pellavavaatteet viilentävät sopivasti helteellä ja edistävät märkivien haavojen kuivumista, mutta ovat epämiellyttäviä iholla eivätkä päästä höyryä haihtumaan siitä. Siksi on edukkaampaa ommella vaatteet kankaista, joissa on pellavan seassa silkkiä, mikä myöskin antaa kankaalle tyylikästä kiiltoa.

(*Tacuinum sanitatis in medicina. Onnellisen elämän ohjekirja 1300-luvulta*)